

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Cursus Theologicus

Gormaz, Juan Bautista

Augustae Vindelicorum, 1707

Sect. 1. Quænam libertas â necessitate requiratur ad meritum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81950](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81950)

justificat. c. 10. Unde, si daret Deus alicui gloriam propter opera elicitā absque libertate, gloria non esset præmium, neque opera illius meritum, ut falsò judicant aliqui Nominales citati à Vasquez disp. 214. c. 1. Neque sufficit ad meritum beatitudinis naturalis spontaneitas, si non datur libertas à necessitate, ut falsò judicat Bonaspes disputat. 5. dub. 5. resolut. 5. Tanta enim requiritur libertas, & laudabilitas naturalis ad meritum naturale, quanta requiritur libertas, & laudabilitas superna ad meritum supernum.

SECTIO I.

Quenam libertas à necessitate requiritur ad meritum?

41. **S**uppono cum omnibus Theologis, libertatē à necessitate, sive libertatem indifferentiæ ad utrumque triplicem esse, nimirum perfectissimam, perfectam, & imperfectam, seu simplicem; libertas perfectissima, seu plenissima datur, quando intellectus ad verum indifferenter constitutus repræsentat bonitatem, vel malitiam objecti penetrandò omnes circumstantias illud comitantes. Plena, & perfecta datur, quando repræsentat bonitatem, & malitiam objecti, sed non penetrandò omnes circumstantias illud comitantes. Imperfecta, & semiplena datur, quando solum repræsentat, & leviter considerat bonitatem, & malitiam objecti: tunc enim, cum voluntas non sit ad utrumque plenè expedita, & si in malum feratur, venialiter solum peccat; quamvis materia sit aliunde prohibita.
- Nunc
42. **A**ffero 1. cum omnibus ferè Theologis contra Herich. apud Ripaldam disp. 74. num. 5. non sufficit ad meritum libertas existimata. Probat. 1. Ad meritum requiritur vera libertas, ut ex num. 40. atqui libertas existimata non est vera libertas; ergo non sufficit ad meritum. 2. Ad meritum non sufficit supernaturalitas, vel dignitas existimata; ergo neque existimata libertas. Respondebis, libertatem existimatam sufficientem esse ad meritum, quandoquidem sufficiens est ad peccatum, ut patet casu, quo quis omitteret actum præceptum erroneè, & invincibiliter existimans, se habere paratum concursum ex parte Dei ad illud efficiendum; sicut ergo homo tunc peccaret, ita etiam mereretur eliciens actum charitatis erroneè, & invincibiliter existimans, se habere libertatem ad omittendum. Contra tamen. Si homo ille in re non posset elicere actum præceptum, non esset dignus vituperiò, quamvis illum non eliceret, ac proinde omittendò illum, non peccaret; ergo pariter, si homo non posset omittere actum charitatis, non esset dignus laude, quamvis illum eliceret, ac proinde nullatenus mereretur. Contra secundò ex suprà dictis.

Objic. tamen. Ad meritum sufficit bonitas existimata. Retorqueo argumentum. Sufficit bonitas existimata; ergo sufficit dignitas, & supernaturalitas existimata. Resp. deinde neg. consequ. quia objectum voluntatis non est bonum utrunque, sed ut cognitum; voluntas enim est potentia cæca, indigens cognitione objecti ad attingendum objectum. Quapropter, ut rectè agat, sufficit, quòd complectatur objectum prudenter existimatum ut bonum; libertas verò, sicut & dignitas non se habent ex parte objecti, sed ex parte principij, & ut voluntas cum principio operetur, non sufficit, quòd falsò existimet, se habere principium, si illud in re non habeat. Principium enim in re non existens, in re physice operari non potest, ac proinde, licet existimari bonitas existimata, non sufficit existimata libertas. Imò, licet ea, quæ se habent ex parte objecti, ut voluntas ea amplectatur, debeat cognosci; ut voluntas meritorie operetur, non requiritur, quòd cognoscat ea; quæ se habent ex parte principij. Sic Petrus, quamvis non cognoscat se esse in gratia, si in re est, merebitur eliciens liberè actum supernum.

Affero 2. cum omnibus Theologis. Non requiritur ad meritum perfectissima, & plenissima libertas, sed sufficit libertas plena, & perfecta. Probat. facile. Libertas sufficiens, ut opus elicitum liberè imputetur agendi suo perfectè, & absolute ad laudem, vel vituperium, sufficiens est etiam ad meritum; atqui ad talem laudem, vel vituperium sufficit plena, & perfecta libertas, quin requiratur perfectissima; ergo &c. Probat. min. Laus, & vituperium, & obligatio, quæ oriuntur ex voto, juramento, & contractibus imputantur agenti suo; sed in eis regulariter solum datur libertas perfecta; perfectissima verò solum raro intercedit; ergo &c. Confirmatur 2. Si non sufficeret libertas perfecta, raro, aut ferè nunquam homines mererentur, cum libertas perfectissima non nisi raro contingat; ergo &c. Confirmatur 2. Peccato lethali sufficit libertas perfecta; ergo etiam merito.

Affero 3. cum communi. Ad meritum si ve condignum, sive congruum gratiæ, & gloriæ essentialis non sufficit imperfecta, seu semiplena libertas. Probat. prima pars de merito condigno. Actus pravus cum semiplena libertate elicitus neque est peccatum mortale, neque dignum æterna damnatione; ergo actus bonus cum semiplena libertate elicitus non erit meritorius de condigno gloriæ æternæ. Consequ. tener, quia non minus requiritur ad meritum de condigno, quàm ad lethale peccatum. Probat. jam secunda pars de merito congruo. Nam Trident. exigere videtur eandem libertatem ad conversionem, quam ad averisionem à Deo: nam sess. 6. Cap. 5. dixit: *ut, qui per peccata à Deo averfi erant, &c. eadem gratia liberè assendiendi disponantur; atqui homo non se averit à Deo per libertatem*

bertatem imperfectam; ergo neque se convertit; sed si ad meritum congruum sufficeret libertas imperfecta, & semiplena, posset cum hac libertate se convertere ad Deum, si tunc eliceret contritionem, quæ est meritum congruum justificationis; ergo &c. Confirmatur. Quia in his, in quibus non habemus certum pro aliqua parte fundamentum, standum est meliori, & veriori sensui Tridentini, & communi Theologorum intelligentiæ; ergo &c. Ex dictis

46. Inferes cum Ripalda disp. 74. num. 14. Cacherano c. 6. num. 48. & pluribus Recentioribus contra Oviéd. tom. 2. part. 1. num. 6. ad merendum de condigno apud Deum præmium supernaturale temporale sufficere imperfectam, & semiplenam libertatem; ratio est, quia peccatum, quod esset lethale, si cum plena advertentia fieret, & mereretur de condigno poenam temporalem, si cum semiplena libertate fiat; ergo dilectio perfecta, quæ, si fieret cum plena libertate ab homine justo, de condigno esset meritoria gloriæ æternæ, si eliciatur cum semiplena libertate, erit de condigno meritoria præmij temporalis; ex quo, sicut imperfecta libertas in actu pravo facit est ad subtrahendum auxilium gratiæ in hac vita, & ad poenam temporalem infligendam in alia. Ita in actu bono perfecta dilectionis imperfecta libertas sufficit ad promerendum gratiæ auxilium in hac vita, & accidentale gloriam in alia.

47. Objic. 1. ex Ripald. contra tertiam assertionem. Actus imperfectè liber est meritorius gratiæ, & gloriæ, si imperfecta libertas proveniat ex habitu, & consuetudine bene operandi; ergo &c. Probatur ant. 1. Aliter bona consuetudo esset in detrimentum; ergo &c. 2. Juramenta elicitæ cum imperfecta libertate orta ex nimia consuetudine jurandi sunt peccatum mortale; ergo actus honesti à justo elicitæ cum imperfecta libertate orta ex consuetudine bene operandi erunt meritorij de condigno gratiæ, & gloriæ essentialis. Resp. neg. ant. ad primam probationem nego ant. quia ea consuetudo jam deservit ad eliciendum facillè plures actus perfectè liberos. Unde, si talis homo eos non eliciat, sibi imputet. Ad secundam nego ant. Talia enim juramenta non sunt lethale ob defectum perfectæ libertatis, ut docent apud Oviéd. gravissimi Theologi cum Exim. Doct. & P Sanchez.

48. Objic. 2. ex Oviéd. Nulla est ratio, cur de potentia absoluta actus honestus imperfectè quomodocunque liber non possit ordinari tanquam meritum congruum ad præmium gratiæ, & gloriæ essentialis; ergo &c. Probatur ant. Ad meritum congruum non requiritur æqualitas, sed sufficit moralis aliqua proportio cum præmio, sed talis actus talem videtur habere proportionem cum præmio gloriæ, & gratiæ essentialis; ergo &c. Resp. cum

communi nego ant. Ad probat. nego ant. nam, ut congruenter inferretur ex Tridentino cit. num. 45. Semipelagiana libertas, non sufficit ad conversionem ad Deum; si autem sufficeret ad meritum congruum, etiam sufficeret ad talem conversionem, imò & ad meritum condignum gloriæ; cum communiter supponant Theologi, non requiri majorem libertatem in justo ad meritum condignum, quàm in peccatore ad congruum; tum etiam, quia, sicut homo in prudentum judicio non potest puniri ex merito poenæ æternæ propter actum cum semipelagiana libertate elicitum, ita incongruè remuneraretur gloriâ æternâ propter actum cum Semipelagiana libertate elicitum.

Objic. 3. Princeps potest pro libito suo valorem monetæ aureæ, vel argentiæ augere; ergo etiam Deus pro libito suo poterit operis honesti valorem augere, ac proinde efficere, quòd actus cum Semipelagiana libertate elicitus sit meritorius de condigno. Retorqueo argumentum. Princeps potest pro libito suo dare tantum valorem corio, quantum haberet aureus; ergo etiam Deus poterit pro libito suo dare tantum valorem actu naturali, quantum haberet actus supernus. Resp. deinde dist. ant. valorem extrinsecum, conc. intrinsecum, neg. ant. & conseq. Unde, sicut Rex pro mero suo libito non potest augere aurum, licet possit augere valorem extrinsecum auri, ita Deus non potest pro mero suo libito augere intrinsecum valorem operis, licet extrinsecum valorem possit augere. Quapropter non potest efficere, quòd actus imperfectè liber sit de condigno, aut de congruo meritorius, quia meritum de condigno, & congruo importat ex suis intrinsecis perfectam impetrabilitatem, ut constat ex dictis, quæ per extrinsecum valorem haberi non potest. Vide aliam solutionem apud Arriagam disp. 3. sect. 1. num. 5. & disp. 54. sect. 1. num. 6.

SECTIO II.

An libertas ad actus omnino æquales cum necessitate ad alterutrum sufficiat ad meritum?

NON quæritur de præsentia, an libertas distinctiva ad unum è duobus actibus determinatis, quorum unus perfectior est alio, sufficiat ad meritum, si perfectior actus eliciatur; hæc enim quæstio spectat ad Tractat. de charit. ubi partem affirmativam probabo; sed solum quæritur, utrum libertas ad unum è duobus actibus determinatis omnino æqualibus, sive ejusdem, sive diversæ speciei, sufficiat ad meritum, vel saltem sufficiat libertas ad actum honestum, cum necessitate ad unum constitutum in serie habente alios, & alios in infinitum intensiores, & alios & alios in infinitum remissiores.

Prima sententia docet, sufficere ad meritum libertatem ad unum, duntaxat ex secundis de-